

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
1. Cel, zakres i podstawa materiałowa pracy	13
1.1. Stan badań nad idiolektem Michała Choromańskiego	17
1.2. Stan badań nad nazwami barw	19
Rozdział I	
Analiza językowa nazw barw użytych w powieściach Michała Choromańskiego	29
1. Pole czerwieni	29
1.1. Nazwy podstawowe	32
1.2. Nazwy niepodstawowe	46
1.2.1. Nazwy motywowane barwą ognia	48
1.2.2. Nazwy motywowane barwą krwi	52
1.2.3. Nazwy motywowane barwami roślin, owoców i warzyw	56
1.2.4. Nazwy motywowane barwami kamieni szlachetnych	62
1.2.5. Nazwy motywowane barwami zwierząt	63
1.2.6. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	64
1.2.7. Rudy	69
1.2.8. Różowy	72
1.2.9. Inne nazwy	80
1.3. Wnioski	81
2. Pole nazw wielobarwnych	81
2.1. Nazwy dwubarwne	82
2.2. Nazwy wielobarwne	90
2.3. Wnioski	98
3. Pole żółci	98
3.1. Nazwy podstawowe	100
3.2. Nazwy niepodstawowe	107
3.2.1. Nazwy motywowane barwami roślin i owoców	108
3.2.2. Nazwy motywowane barwami kamieni szlachetnych	109
3.2.3. Nazwy motywowane barwami przyrody nieożywionej	109
3.2.4. Nazwy motywowane barwami zwierząt	110
3.2.5. Nazwy motywowane atrybutami człowieka	110
3.2.6. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	112
3.2.7. Inne nazwy	114
3.3. Wnioski	115

4. Pole bieli	115
4.1. Nazwy podstawowe	117
4.2. Nazwy niepodstawowe	134
4.2.1. Nazwy motywowane cechami człowieka	135
4.2.2. Nazwy motywowane barwami minerałów, kamieni szlachetnych i metali	137
4.2.3. Nazwy motywowane barwami zjawisk atmosferycznych	138
4.2.4. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	139
4.3. Wnioski	142
5. Pole czerni	142
5.1. Nazwy podstawowe	143
5.2. Nazwy niepodstawowe	162
5.2.1. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich) i zwyczajami	163
5.2.2. Nazwy motywowane atrybutami człowieka	165
5.2.3. Nazwy motywowane barwami przyrody nieożywionej	167
5.2.4. Nazwy motywowane barwami roślin i owoców	168
5.2.5. Nazwy motywowane barwami zwierząt	169
5.3. Wnioski	169
6. Pole niebieskiego	170
6.1. Nazwy podstawowe	171
6.2. Nazwy niepodstawowe	175
6.2.1. Błękitny, lazurkowy, modry	175
6.2.2. Nazwy motywowane barwami roślin i owoców	182
6.2.3. Nazwy motywowane barwami kamieni szlachetnych i minerałów	187
6.2.4. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	188
6.2.5. Nazwy motywowane cechami człowieka	190
6.2.6. Inne nazwy	191
6.3. Wnioski	192
7. Pole szarości	192
7.1. Nazwy podstawowe	193
7.2. Nazwy niepodstawowe	200
7.2.1. Siwy	200
7.2.2. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	202
7.2.3. Nazwy motywowane barwami przyrody nieożywionej	204
7.2.4. Nazwy motywowane barwami metali	206
7.2.5. Nazwy motywowane barwami zwierząt	206
7.2.6. Inne nazwy	207
7.3. Wnioski	208
8. Pole brązu	208
8.1. Nazwy podstawowe	209
8.2. Nazwy niepodstawowe	214
8.2.1. Nazwy motywowane barwami roślin	214
8.2.2. Nazwy motywowane barwami zwierząt	216

8.2.3. Nazwy motywowane barwami przyrody nieożywionej	216
8.2.4. Nazwy motywowane atrybutami człowieka	217
8.2.5. Nazwy motywowane barwami artefaktów (w tym farb malarskich)	218
8.3. Wnioski	221
9. Pole zieleni	222
9.1. Nazwy podstawowe	223
9.2. Nazwy niepodstawowe	231
9.2.1. Nazwy motywowane barwami roślin i przyrodą nieożywioną . .	231
9.2.2. Nazwy motywowane barwami kamieni szlachetnych	233
9.2.3. Nazwy motywowane barwami artefaktów	233
9.2.4. Nazwy motywowane imieniem osoby	234
9.2.5. Inne nazwy	236
9.3. Wnioski	237
10. Pole fioletu	237
10.1. Nazwy podstawowe	238
10.2. Nazwy niepodstawowe	240
10.2.1. Nazwy motywowane barwami roślin	240
10.2.2. Nazwy motywowane barwami Kościoła katolickiego	245
10.2.3. Inne nazwy	245
10.3. Wnioski	246
11. Pole żółta	246
11.1. Wnioski	256
12. Pole srebra	256
12.1. Wnioski	262
13. Pole pomarańczowego	262
13.1. Nazwy podstawowe	263
13.2. Nazwy niepodstawowe	265
13.3. Wnioski	266
14. Podsumowanie	267

Rozdział II

Kolorystyka świata przedstawionego w powieściach Michała Choromańskiego 270

1. Kolorystyka ciała człowieka	270
1.1. Ciało	270
1.1.1. Skóra	270
1.1.2. Krew, żyły	274
1.1.3. Serce	274
1.1.4. Szyja, kark	274
1.1.5. Gardło (głos)	275
1.1.6. Ramiona	275
1.1.7. Piersi, dekol, tors	275
1.1.8. Ręce, dłonie, palce, paznokcie	276

1.1.9. Nogi, łydki, uda	277
1.1.10. Inne części ciała	277
1.2. Twarz	278
1.2.1. Cera	278
1.2.2. Uszy	282
1.2.3. Czoło	283
1.2.4. Oczy (łzy, wzrok, spojrzenie)	283
1.2.4.1. Oczy	283
1.2.4.2. Łzy	287
1.2.4.3. Spojrzenie, wzrok	287
1.2.4.4. Powieki	288
1.2.4.5. Rzęsy	288
1.2.4.6. Brwi	288
1.2.5. Usta	289
1.2.6. Zęby	290
1.2.7. Język	291
1.2.8. Policzki	291
1.2.9. Nos	291
1.2.10. Podbródek, podgardle	292
1.2.11. Owłosienie	292
1.2.11.1. Włosy	292
1.2.11.2. Broda, zarost	296
1.2.11.3. Wąsy	297
1.2.11.4. Pejsy, baczki	298
1.2.11.5. Inne owłosienie	298
2. Kolorystyka ubiorów	298
2.1. Kolorystyka ubiorów o przeznaczeniu ogólnym	298
2.1.1. Nazwy ogólne	298
2.1.2. Nazwy konkretne	302
2.1.2.1. Ubiory wierzchnie	302
2.1.2.1.1. Okrycia tułowia	302
2.1.2.1.2. Okrycia nóg	309
2.1.2.1.3. Okrycia rąk	310
2.1.2.1.4. Nakrycia głowy i twarzy	311
2.1.2.2. Ubiory poranne i domowe	312
2.1.2.3. Ubiory spodnie	313
2.1.2.3.1. Bielizna dzienna	313
2.1.2.3.2. Bielizna nocna	313
2.2. Kolorystyka części ubiorów i dodatków o przeznaczeniu ogólnym	314
2.2.1. Kolorystyka części ubiorów	314
2.2.2. Kolorystyka dodatków	315
2.3. Kolorystyka ubiorów, części ubiorów i dodatków o przeznaczeniu specjalnym	321
2.3.1. Kolorystyka ubiorów o charakterze typowo wizytowym	321

2.3.2.	Kolorystyka ubiorów roboczych i ochronnych	322
2.3.3.	Kolorystyka ubiorów, części ubiorów i dodatków używanych przez wykonawców określonych zawodów	322
2.3.3.1.	Duchowieństwo	322
2.3.3.2.	Służby mundurowe	323
2.3.3.3.	Personel medyczny	325
2.3.3.4.	Uczniowie	325
2.4.	Kolorystyka materiałów	326
2.5.	Kolorystyka wzorów i deseni	326
3.	Kolorystyka wytworów człowieka	327
3.1.	Miasto i jego części	327
3.1.1.	Określenia ogólne	327
3.1.2.	Określenia konkretne	328
3.1.2.1.	Budynki i ich części	328
3.1.2.1.1.	Budynki	328
3.1.2.1.2.	Elementy budynków	331
3.1.2.2.	Reklamy, neony, szyldy, napisy	333
3.1.2.3.	Flagi i transparenty	334
3.1.2.4.	Drogi	334
3.1.2.5.	Mury	335
3.1.2.6.	Lampy	335
3.1.2.7.	Inne elementy miasta	336
3.2.	Wyposażenie budynków	336
3.2.1.	Określenia ogólne	336
3.2.2.	Określenia konkretne	338
3.2.2.1.	Pokrycia ścian, podłóg i sufitów	338
3.2.2.2.	Dekoracje okien i drzwi	339
3.2.2.3.	Meble	339
3.2.2.4.	Armatura łazienkowa	341
3.2.2.5.	Tekstylia	341
3.2.2.6.	Lampy, latarki, świece	342
3.2.2.7.	Piece	344
3.2.2.8.	Materiały papiernicze, malarskie i fotograficzne	345
3.2.2.9.	Książki	346
3.2.2.10.	Obrazy i fotografie	347
3.2.2.11.	Kulinaria	348
3.2.2.11.1.	Naczynia	348
3.2.2.11.2.	Potrawy	349
3.2.2.11.3.	Napoje	350
3.2.2.12.	Instrumenty muzyczne	351
3.2.2.13.	Pudełka, pudła i kufry	351
3.2.2.14.	Ozdoby choinkowe	352
3.2.2.15.	Telefony	352
3.2.2.16.	Inne elementy wyposażenia wnętrz	352

3.3. Pieniądze	353
3.4. Środki transportu	353
3.4.1. Samochody	353
3.4.2. Pociągi	354
3.4.3. Samoloty	355
3.4.4. Inne środki transportu	355
3.5. Broń	356
3.6. Obiekty kultu religijnego i przedmioty przeznaczone do użytku sakralnego	356
3.6.1. Miejsca pochówku zmarłych (grobowce), krzyże, trumny	356
3.6.2. Przedmioty użytku sakralnego	357
3.7. Magia	357
3.8. Produkty lecznicze, materiały opatrunkowe i diagnostyka obrazowa	358
3.8.1. Leki	358
3.8.2. Materiały opatrunkowe	358
3.8.3. Zdjęcia rentgenowskie	359
4. Kolorystyka zwierząt	359
4.1. Ptaki	359
4.1.1. Kury	359
4.1.2. Papugi	360
4.1.3. Inne ptaki	360
4.2. Ssaki	360
4.2.1. Psy	360
4.2.2. Konie	361
4.2.3. Krowy	362
4.2.4. Koty	363
4.2.5. Inne ssaki	363
4.3. Gady	363
4.4. Owady	364
4.4.1. Motyle	364
4.4.2. Pająki i karaluchy	364
4.4.3. Inne owady	364
4.5. Ryby	364
5. Kolorystyka roślin	365
5.1. Nazwy ogólne	365
5.2. Drzewa i krzewy	366
5.2.1. Barwy uwarunkowane porami roku	366
5.2.2. Barwy uwarunkowane rytmem dobowym	371
5.2.3. Barwy uwarunkowane gatunkowo	372
5.3. Rośliny ozdobne i jadalne	373
5.3.1. Nazwy ogólne	373
5.3.2. Nazwy konkretne	373
5.3.2.1. Rośliny ozdobne	373
5.3.2.2. Rośliny jadalne	377

6. Kolorystyka przyrody nieożywionej	377
6.1. Świat w ujęciu wertykalnym	377
6.1.1. Obiekty astronomiczne (ciała niebieskie)	377
6.1.1.1. Niebo	377
6.1.1.2. Chmury	384
6.1.1.3. Gwiazdy	386
6.1.1.3.1. Słońce	386
6.1.1.3.2. Inne gwiazdy	387
6.1.1.4. Księżyc	387
6.1.2. Zjawiska atmosferyczne	389
6.1.2.1. Opady	389
6.1.2.1.1. Deszcz	389
6.1.2.1.2. Śnieg	389
6.1.2.2. Burza	390
6.1.2.3. Wiatr	390
6.1.2.4. Mgła	390
6.1.2.5. Dym	391
6.1.3. Zjawiska temporalne	392
6.1.3.1. Dzień, światło	392
6.1.3.2. Zmierzch, noc, brak światła	393
6.2. Świat w ujęciu horyzontalnym	396
6.2.1. Ziemia i jej ukształtowanie	396
6.2.1.1. Nazwy ogólne	396
6.2.1.2. Nazwy konkretne	397
6.2.1.2.1. Góry	397
6.2.1.2.2. Piasek, glina	398
6.2.1.2.3. Błoto	398
6.2.1.2.4. Kurz	398
6.2.1.2.5. Ogień	399
6.2.2. Woda	399
6.2.2.1. Określenia ogólne	399
6.2.2.2. Określenia konkretne	400
7. Podsumowanie	401
Zakończenie	407
Aneks	412
Bibliografia	430
Names of colours in the novels of Michał Choromański (Summary)	443